

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

Glasilo Slovencev v Argentini

Leto LXXXIV | 14. aprila 2025 - Buenos Aires, Argentina | Št. 4

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

ZAČETEK ŠOLSKEGA LETA 2025

Rožmanova šola

Pod šolsko spet streho kot vsako že leto, je meseca marca naš zvonček zapel. Pod lipami, je s toplim pozdravom voditeljica pozdravila šolsko družino in zaželela blagoslovljeno in veselo šolsko leto.

V tišini in s spoštovanjem smo sprejeli slovensko in argentinsko zastavo, ki sta ju nosili Alma Skale in Katarina Marolt in navdušeno zapeli obe himni.

Ker vse dejavnosti začenjamo z molitvijo, smo letos peli molitev, medtem ko nas je gdč. Ariana spremljala pri orglah.

Nato nas je veroučna učiteljica Olga povabila,

naj eden drugega pokrižamo z blagoslovljeno vodo, ki jo je prinesla iz Slovenije, da bi nas Bog varoval skozi celo leto.

Spomnila nas je tudi, da smo v postnem času in kako se pripravljamo na Veliko noč.

Predno so otroci odšli v učilnice je voditeljica, Nina Pristovnik Díaz, spodbudila učiteljice, naj z veseljem in ljubeznijo nadaljujejo z delom v prid otrokom, da se ne izgubi velika dediščina: slovenski jezik in kultura.

Starše je prosila, naj nas še naprej spremljajo in sodelujejo z nami.

Končno so se nemirni otroci umaknili v učilnice v spremstvu svojih učiteljic: Andrejka Kociman, Katja Filipič, Sofija Boltežar, Magda Z. Petkovšek, Nina P. Díaz in veroučiteljici Olga D. Kociman in Juli K. Štumberger.

Naj nas Sveti duh vodi in razsvetljuje, da bo naše delo uspešno potekalo.

Rožmanova šola

Balantičeva šola

Znova je zaživel otroški živžav v Našem domu San Justo. Počitnice so za nami in zvonec je naznanil otvoritev novega šolskega leta v Balantičevi šoli. Zbrali smo se pred kapelico Marije Pomagaj učenci, učiteljice in starši, da smo se Bogu zahvalili za vse dobre, ki smo jih prejeli v počitniškem času in izročili naše življenje, delo in učenje, ki je pred nami. Nato smo ponosno zapeli slovensko himno.

Voditeljica šole, ga. Irena Urbančič Poglajen je izrazila prisrčno dobrodošlico vsem navzočim ter podala nekaj misli v premislek. "S kakšnim pričakovanjem ste prišli? Kaj vas nagiba, da ste danes tukaj? Iskreno si odgovorimo na to! V naši šoli želimo krepiti srce in razum naših otrok v zdravem, verskem in slovenskem duhu. Če se vsi zavedamo poslanstva, bogastva in tudi odgo-

vornosti, ki nas vežejo v istem duhu in skupaj gledamo v isto smer, potem vas povabim, da vpišete svojega otroka v našo drago Balantičevo šolo". V svetem Jubilejnim letu stopimo skupaj, z roko v roki, da bo polno ljubezni, solidarnosti in sodelovanja, blagoslovljeno in uspešno šolsko leto 2025.

Učiteljski zbor Balantičeve šole

Slomškova šola

V soboto, 22. marca, smo v Slomškovi šoli, obeležili začetek novega šolskega leta.

Ob sprejemu zastavonoš smo skupaj zapeli slovensko himno.

Učence, učitelje in starše je nagovorila voditeljica šole, Angelika Smole, ki je v svojem govoru poudarila pomen sodelovanja, spoštovanja in povezanosti med učenci, starši in učitelji.

Sledila je molitev in duhovna misel, ki jo je podal katehet g. Franci Cukjati.

Predstavili smo tudi učitelje, ki bodo učence spremljali skozi novo šolsko leto.

Otroci so nato odšli v razrede, medtem so pa starši imeli roditeljski sestanek, kjer so prejeli informacije o poteku pouka in letošnjem programu.

Začetek šolskega leta je minil v prijaznem vzdušju.

Z novimi močmi in veseljem stopamo v leto novih priložnosti!!

Slomškova šola

Prešernova šola

besedo, vrstijo se vprašanja učiteljicam, nasmehi in objemi med prijatelji...

In prav tako je bilo 22. marca 2025 na Pristavi, v Prešernovi šoli!

Ko smo zaslišali šolski zvonec smo se najprej, kot smo že vsako leto vajeni, postavili v vrste po razredih in v tišini počakali vstop slovenske in argentinske zastave, ki sta ju prinesla osmošolca Fran Oblak in Boštjan Zarnik. Nato smo s spoštovanjem in ponosom zapeli slovensko in argentinsko himno. Lepo je in prav, da se tako začne prvi šolski dan. Za tem pa seveda molitev, s prošnjo za blagoslov.

Voditeljica šole, ga. Andrejka Papež je vsem izrekla toplo dobrodošlico, še posebno novim učencem in njihovim družinam, ki jih je letos kar 4. Nagovorila je vse otroke, učiteljice in starše, s spodbudnimi besedami polnimi ljubezni. Poudarila je,

da sta slovenska beseda in vera stebra na katerih sloni slovenska šola. Prosila je, naj podpiramo otroke in učiteljice, naj jim pomagamo in stojimo ob strani, da bi res tako lahko skupaj dosegali cilje.

Predstavila je učiteljice vsakemu razredu.

Letos je v Prešernovi šoli vpisanih 44 otrok, poučevalo jih bo pa 13 učiteljic.

Prišel je čas, da smo se premaknili v razrede in v njih začeli pisati to novo stran knjige, z zlatimi črkami ljubezni do slovenske besede, katero se danes trudimo ohranjati.

Imejmo se radi! Pomagajmo si med seboj! Tako bomo brezdvomno preživeli lepo, veselo in uspešno šolsko leto! In ne pozabimo, da vsak od nas, s svojo osebnostjo in darovi, prispeva k barvitosti tega sveta in našega življenja!

Prosimo Boga, naj nas vodi in spremlja!

RG

ZAČETEK ŠOLSKEGA LETA 2025

Baragova šola

V soboto, 22. marca, smo začeli s poukom v šoli. Najprej smo pozdravili zastavo kot vsako soboto in nato se posvetili Božji Materi naj bo leto uspešno in lepo. Tako, da se bomo mnogo dobrega in lepega naučili.

S tem bomo spoznali jezik in kulturo naših starih staršev.

Razšli smo se v razrede in čakali, katera bodo letošnje navodila.

Najmlajši so začeli razlikovati samoglasnike od soglasnikov in s črkami spoznavali tiste, ki jih najdejo v njihovem imenu in priimku.

Starejši so se pa pogovarjali o počitnicah, pisali stavke in spet malo popravljali slovnične napake, ki so nam med počitnicami malo odletele. Kar hitro smo prišli na dan! Saj je samo vaja, vsak jezik je vaja.

Prav veselili so se odmora, kjer je bila žoga prva na vrsti in najprej prišla na igrišče.

Po odmoru je sledila še učna ura slovestva, kjer smo obravnavali reke ljudske modrosti in na koncu še verouk.

Pri verouku smo si ogledali Jezusovo trpljenje v križevem potu in si obljubili,

Jegličeva šola ABC po slovensko

Slovenska in argentinska zastava sta že čakali pri cerkvenih vratih, da se približajo živahni učenci naše šole. Veseli, a tudi malo zaspani obrazi so se srečavali in se znova čutili ekipa Jegličeve šole.

Učitelji Andi Kavčič, Ingrid Ahlin, Ana Urbančič Loboda in gospodična Paula Grbec so že imeli okrašene in pripravljene učilnice za prvi dan pouka. Otroci, ki so se med počitnicami kar nekaj potegnili, so vstopili v nove razrede in se predstavili. Pregledali so najprej zvezke in kaj so se že lani naučili, potem se pa kar korajžno spustili v prvo enoto učenja. Po šolskih prostorih se je slišala slovenska abeceda, pesem, branje, pogovor in igranje. Zelo veseli so bili telovadbe, ki jo vodita Tatjana in Milena Vitrih. Na vrtu so se razigrali, ponovno naredili ekipe in se potem vsi premočeni a veseli nazaj usedli v razrede.

Te prve dneve se po navadi v naši šoli tudi zapoje in vošči vsem učencem, ki so med počitnicami imeli rojstni dan in uradno se odpre obdaritev z bonbončki.

Pri verouku smo še razmišljali o postnem času, poslušali božjo besedo in razmišljali, kako bi lahko z večjo ljubeznijo doživeli Veliki

teden. Otroci so se zavzeli, da ne bodo poslušali hudega duha, ki jih želi vpeljati v skušnjava kakor Jezusa, zato bodo molili, se postili in delali dobra dela.

Še petje z gospodično Tino Mehle Ahlin je prišlo na dan, in tu so se otroci kar spremenili v konjenike, ko so zapeli pesmico Hi konjiček, hi... v ritmu kitare.

Lepo je videti kako imajo družine in učiteljski zbor veselo srce, ko skupaj odkrivajo v očeh malih veselje in ljubezen do slovenstva. Naj bo to naš zagon, da bo vsako soboto slovenska šola odprla duri družinam tudi duhu slovenstva v tujini, da odkrijemo skupaj, da nam tukaj veselo bije slovensko srce.

Učiteljstvo Jegličeve šole

MLADINSKO TABORJENJE V CHASCOMÚS-U | Mladina Našega doma

V prvi polovici leta smo si Mladi iz San Justa želeli privoščiti nekaj skupnega časa za razvedrilo. Ta čas naj bi bil zaslužena nagrada po vsakoletnem delu, obenem pa priložnost za poglobitev medsebojnih odnosov in spodbuda za vztrajno delovanje vnaprej. S tem ciljem smo odločili, da gremo na taborjenje v Chascomús od sobote, 22. marca do ponedeljka, 24. marca.

Zakaj pa smo izbrali ta kraj? Kulturni program našega 57. mladinskega dne je deljno potekal v Chascomús-u in s tem se je začela dolgoletna šala, da bomo kdaj šli tja na taborjenje. Treba je bilo počakati sedem let... ampak končno se nam je želja uresničila.

V soboto zjutraj smo se srečali v Našem domu, naložili vse potrebno na avte in se

odpravili na pot. Razdalja ni bila zelo dolga, zato smo v kratkem času prispeli v Laguna Camp, kjer bi preživeli konec tedna. Za večino izmed nas je že dolgo časa minilo, odkar smo zadnji postavili šotor. Pomagali smo si med seboj in tako dosegli pripraviti naše prostore za prenočišče.

Bilo je že čez poldan in smo bili kar lačni, a k sreči je bilo že vse poskrbljeno za kosilo. Pred taborjenjem smo se dvakrat dobili v domu, da bi poenostavili pripravo hrane. Takrat smo spekli empanade za sobotno kosilo in tudi pice za nedeljsko večerjo.

Po kosilu smo šli do jezera, kjer smo se udeležili raznih iger in dejavnosti. Nekateri smo se peljali s kajakom, drugi pa se sprehajali na čolnu in celo šli za volan. Celo popoldne smo se zabavali! Nato smo se vrnili v Laguna Camp, skupaj večerjali in uživali nekaj prostega časa pred počitkom.

V nedeljo smo se zbudili kar zgodaj. Marsikaterega izmed nas je prebudila voda, ki se je vlivala v šotor ponoči, ko je začelo deževati. Kljub slabemu vremenu, smo našli način za razvedrilo: vzeli smo mate, piškote in karte, šli pod streho in klepetali, igrali tarok in truco dokler

ni dež minil. Po zajtrku smo šli k sveti maši in si nato malo ogledali mesto Chascomús.

Opoldne smo uživali odlično kosilo, ki je bilo pripravljeno na žaru, in potem imeli prosti čas za razgovor ali počitek (nekateri smo ga bili zelo potrebni, še posebno po deževni noči!).

V kraju, kjer smo stanovali smo tudi imeli na razpolago igrišča za odbojko in nogomet. Zato smo popoldne izkoristili lepše vreme za šport na prostem. Igrali smo malo zares in tudi malo z izmišljenimi pravili, tako da je stvar bila kar smešna.

Proti večeru smo po skupinah tekmovali pri iskanju zaklada in nato prižgali ogenj za pripravo pic na žaru. Preživeli smo zelo lep večer ob kresu, prijateljskem razgovoru in glasbi. Peli smo ob spremstvu kitar do pozne

ure in se končno spravili k počitku.

Ker je v ponedeljek bil državni praznik, smo lahko izkoristili še nekaj skupnega časa predno je prišla ura za vrnitev. Privoščili smo si poseben zajtrk z medialunami in nato začeli pospravljati vse, kar smo v teh dneh uporabili. Tako je naše taborjenje prišlo do konca. Po skupni sliki smo se ponovno razdelili po avtih in se odpravili na pot nazaj v svoje domove.

Bilo je krasno doživeti! Upamo, da nam bo ta lepa izkušnja pomagala še naprej rasti kot skupina in graditi prijateljstvo med nami!

Lahko si ogledate kratek posnetek taborjenja na [našem instagramu](#).

Mladina Našega doma

KAJ JE BILO V CARAPACHAYU?

V nedeljo, 30. marca, na pobudo č.g. Roberta Bresta, smo v domu pripravili lep križev pot: "Halasov križev pot". 80 let nazaj, 16.marca 1945, je župnik Danijel Halas odšel na pastoralno pot v Lendavo. Ko se je v poznih večernih urah vračal proti domu, so ga na Hotizi zaustavili uniformirani možje, ga odvedli do Mure in ustrelili. Njegovo telo so vrgli v Muro, prav tako kolo. Čez tri dni je Marija Kocet iz Kota pri Lendavi v vodi opazila truplo. Ko so ga dvignili iz vode, je prepoznala župnika Halasa. Pogreb je bil 21. marca v Veliki Polani ob veliki udeležbi vernikov iz vse okolice. Na grob so položili veliko vencev. Enega je spletla tudi družina Žerdin iz Žižkov in na trak napisala: "Slava mučeniku". Verniki in duhovniki so bili že takrat prepričani, da je župnik Danijel Halas

umrl mučeniške smrti. Zbranega je veliko gradiiva o življenju in delu tega duhovnika, zaslišanih je bilo čez 60 prič. Postopek je v sklepni fazi. Vzporedno s postopkom se odvija bogato molitveno življenje. Verniki se zbirajo na mesečnih molitvenih shodih, romajo na Halasov grob in po njegovi romarski poti ter se mu priporočajo. Križev pot je spisal Lojze Kozar ml. Molili smo ga z gorečnostjo ter obenem prosili božjega služabnika Danijela Halasa za zdravje ter za vse potrebe naših ljudi.

V nedeljo, 6. aprila smo pa -po sveti maši- imeli prijateljsko kosilo. Okusili smo pristno domačo hrano in si ob 16. uri -ob nabito polni dvorani- ogledali igro "Vnukinja", Marjana Willenparta, v režiji ge. Marije Zurc ter v izvedbi Pristavske gledališke skupine.

Veliko ljudi je prišlo tudi z drugih domov, veliko prijateljev smo videli, takih, ki jih že dolgo nismo, katerih smo bili zelo veseli. Ob vstopu je vsak, skupaj z vstopnico, dobil listek za porcijo štrudelnja, kar se jim je zdelo neobičajno a imenitno. Veseli so bili te geste pa tudi tega, da so za ogled bile pripravljene pogrnjene mizice s stoli in ne kot ponavadi. Tako so lahko med igro kaj popili, v odmoru pa celo kaj pojedli.

Občinstvo se je zabavalo ob duhovitih prizorih ter ob koncu predstavitve nagradilo igralce in režiserko z burnim ploskanjem. V zahvalo za obisk je predsednik doma, Damijan Ahlin, podaril ge. Zurc lep šopek rož. Zahvalili smo se vsem, saj so izredno dobro igrali, videlo se je, da je bilo mnogo vaj, vsi so pokazali kako so talentirani in kako radi nastopajo, predvsem pa, da jih veže prijateljstvo ter da s ponosom ohranjajo sloven-

ske običaje in nadaljujejo s poslanstvom, ki so ga podedovali od staršev, babic in dedov.

Nedelja je minila. Utrujen, a zelo zadovoljni smo se poslovili in ker nimamo obstanka, smo že začeli s pripravami za našo 65-letnico ustanovitve, ki bo v nedeljo, 11. maja, s celodnevним programom. Boste prišli pogledat? Veseli vas bomo ...

Marjana Pirc

OkrOgle OBLETNICE | Vladimir Vauhnik (1 8 9 6 - 1 9 5 5)

Pred 70 leti je v Buenos Airesu umrl Vladimir Vauhnik, slovenski brigadni general, vojaški ataše in tajni obveščevalec, ki velja za eno najbolj skrivnostnih slovenskih osebnosti 20. stoletja. Zaradi svojih uspešnih obveščevalnih sposobnosti si je prislužil vzdevek "slovenski James Bond".

ŽIVLJENJE VLADIMIRA VAUHNIKA

Vladimir Vauhnik se je rodil 24. junija 1896 v Svetinjah pri Ormožu. Oče je bil šolski upravitelj. Od začetka ljudske šole je bil odličnjak, Klasično gimnazijo je obiskoval v Mariboru, bil je posebno odličen v matematiki. Pred vpisom v peti letnik gimnazije se je odločil za vojaško realko (kadetnico), naredil je izpit z odliko in bil takoj sprejet. Kasneje je bil sprejet na vojni akademiji Theresianum na Dunaju. Dobil je čin poročnika avstroogrške vojske. Med prvo svetovno vojno je služil v slovitem 17. pešpolku, se bojeval na vseh frontah in bil večkrat ranjen. Leta 1918 - po razpadu Avstro-Ogrske in razsulu avstrijske vojske je prevzel vodstvo 17. polka, a kmalu zatem je bil ujet in poslan v Italijo.

Ko je leta 1919 slišal o Maistrovih bojih za Koroško, je pobegnil iz ujetništva, pol ure po prihodu v Maribor je oblekel jugoslovansko uniformo in se pridružil generalu Maistru.

Nadaljeval je višjo vojaško šolo v Beogradu, nato še generalštabno vojaško šolo, kjer je zopet bil med prvimi. Svoje vojaško znanje je izpopolnjeval tudi v inozemstvu, zlasti v francoski vojaški šoli.

Službena pot ga je peljala v Novi Sad, Skopje in Sarajevo, potem pa je bil sedem let ravnatelj pouka v jugoslovanskem generalnem štabu ter profesor strategije in taktike.

Leta 1937 je bil postavljen za vojaškega atašeya v Berlinu, kjer je opazoval oboroževanje in strategijo nemške vojske. Napovedal je padec Poljske v treh tednih in nemški napad na Jugoslavijo. Po nemškem napadu je bil Vauhnik - ne glede na diplomatsko imuniteto - aretiran in odveden v podzemeljske ječe gestapa v Berlinu. Po štirih mesecih so ga izpustili.

Odšel je najprej na Hrvaško in kmalu zatem v Ljubljano, kjer je z ožjimi sodelavci organiziral obveščevalno službo BBZ, ki je delovala za Združeno kraljestvo. Leta 1944 so Nemci

delovanje BBZ odkrili in je Vauhnik moral pobegniti v Švico.

V Švici je ostal do leta 1947, potem pa se odločil za izseljenstvo v Argentini, kamor je prispel januarja 1948. V Argentini je živel zelo skromno kot uradnik, a od vsega začetka pomagal neštetim slovenskim emigrantom, da so dobili delo in stanovanja.

Zaradi parkinsonove bolezni in neuspele zdravniške operacije je umrl 31. marca 1955. Pokopan je bil na pokopališču Chacarita, nekaj let zatem pa je njegov brat Miloš Vauhnikove posmrtno ostanke prenesel v Slovenijo, kjer počivajo v družinski grobnici na pokopališču v Jakobskem Dolu v Slovenskih goricah.

DELOVANJE VLADIMIRA VAUHNIKA

Dr. Frido Pogačnik, Vauhnikov osebni prijatelj in bivši svetnik jugoslovanskega poslanštva v Berlinu, je delovanje Vauhnika razdelil na tri dobe, vsaka v sebi zaključena, toda logična posledica prejšnje:

- Doba vsestranske priprave za imenovanje v Berlinu
- Doba delovanja v Berlinu
- Doba BBZ

DELOVANJE V BERLINU

V knjigi "Nevidna fronta", ki jo je napisal Vladimir Vauhnik in jo je izdala Svobodna Slovenija leta 1965, Vauhnik v predgovoru piše:

"Za politiko se nisem nikdar preveč zanimal. Za razvoj narodnega socializma pa sem se moral zanimati po službeni dolžnosti, ko se je začela Nemčija zopet oboroževati in je to zbudilo pozornost vseh sosednjih držav. Zato sem zasledoval po časopisju razvoj tega gibanja in sem seveda moral prebrati tudi Hitlerjev "Mein Kampf" in Rauschningovo knjigo "Tako mi je rekel Hitler", ker je neke vrste komentar k Hitlerjevi knjigi. Hitlerjeva knjiga je dolgočasno branje, posebno še, ker so v njej prikazane ideje, katerih ostvaritve si ob normalnih razmerah nihče ni mogel predstavljati. Ko sem prišel v Berlin kot vojaški ataše kraljevine Jugoslavije, sem kaj kmalu ugotovil, da je nemški narod dal Hitlerju neomejeno pooblastilo, da sme delati, kar hoče. Če sem poprej mislil, da tega, kar piše Hitler v svoji knjigi, ni mogoče uresničiti, sem zdaj s strahom moral ugotoviti, da se Hitler ukvarja noč in dan s tem, kako naj ojači nemško vojsko. Nevarnost je bila tem večja, ker Hitler ni imel ali ni hotel imeti svetovalcev. Tako je bila usoda Nemčije in Evrope odvisna od ene same osebe.

Biti v tem času v Berlinu vojaški ataše je bilo sicer zelo zanimivo, pa tudi naporno, neprijetno in nevarno. Atašaji, posebno sosednjih držav Nemčije, smo bili zaposleni noč in dan, nobene priložnosti nismo hoteli zamuditi, da zvemo, kdaj bo kakšna sosedna država postala cilj Hitlerjeve napadalnosti. Ker je bil Hitler v stalni vojni vročici, so tuje obveščevalne službe, bodisi legalne, bodisi podzemeljske, morale delati noč in dan. Legalna obveščevalna služba smo bili vojaški atašaji."

Vauhnik je kot vojaški ataše kraljevine Jugoslavije redno poročal v Beograd, imel pa je stalne stike tudi s knezom Pavlom, večkrat se je z njih tudi srečal osebno. "Knez Pavel se je informiral pri meni o nemški vojski, o njeni vrednosti in je pri tem hotel imeti primerjavo z jugoslovansko vojsko. Zanimal se je, kakšen bo verjetni razvoj nemške vojaške sile. Po zadnjem pogovoru se je poslovil od mene rekoč: "Glejte na to, da ohranimo prijateljstvo Nemčije, za druge velesile bom že jaz poskrbel". Iz teh besed sem sklepal, da je knez takratni položaj pravilno presodil in da

je hotel Jugoslaviji ohraniti mir", nadaljuje Vauhnik v knjigi.

Eden mnogih Vauhnikovih napovedi, ki so se uresničile, je bil nemški napad na Poljsko in koliko časa bo poljska vojska uspela zdržati: "V teh usodnih dneh je na Poljskem bilo več navdušenja in požrtvovalnosti kakor pa strokovnega znanja in temeljitosti. Če sem objektivno primerjal obojestranske sile in grupacije, sem prišel do prepričanja, da je usoda Poljske že zapečaten. Zato sem sporočil Beogradu: "Velika časovna prednost nemške vojske v pripravih za to vojno in velika prednost v razvrstitvi armad da slutiti, da bo odpor Poljske zlomljen v štirih tednih. Če pa pride še do sovjetskega vmešanja v operacijo, bo odpor skrajšan na tri tedne". Moj kolega v Varšavi pa je sporočil, da bo odpor Poljske trajal tri do šest mesecev, in če bo Francija primerno nastopila na svoji fronti, na kar so z gotovostjo računali, se ni treba bati, da bi Hitler imel uspeh z napadom na Poljsko.

Moje pesimistično poročilo je dalo raznim intrigantom v generalštabu povod za zahtevo, naj atašeya, ki ga je zaslepila nacistična moč in ki ne more objektivno presojati položaja, odstranijo. Res so sklenili, da me zamenjajo. Toda preden je uradni konjiček mogel kaj ukreniti, je vojna s Poljsko že bila končana. Kakor znano, je vojna proti Poljski bila strateško končana v 18 dneh, torej tri dni prej kakor sem predvideval - in jaz sem ostal na svojem mestu."

Hitler se ni zadovoljil s priključkom Poljske. Še vedno je na polno paro oboroževal in množil svoje čete. Vauhnik je to videl in predvidel, da je v načrtih Hitlerja napad na druge države, med njimi na Rusijo. "Ko so mi na nemškem letalskem ministrstvu javili, da morajo po odredbi maršala Göringa Jugoslaviji vse dobave orožja in letal ustaviti, sem šel osebno h Göringu, da izvem za vzrok. Bila sva že dobra znanca. Rekel je, da obžaluje vse to, toda zadržanje Jugoslavije je postalo v zadnjem času dvomljivo, da, pokazala so se celo znamenja sovražnega razpoloženja. Vpadel sem mu v besedo. "Ekselencia, nihče ne dvomi, da se vojski 160 divizij ne more nihče upreti, in nikomur ne pade na um, da bi jo celo izzival. Tem laže za vas, da mi teh 100 letal, katere potrebujemo, takoj izročite. Ta malenkost se pri velikanskem vojnem potencialu nemške vojske niti poznala ne bo." Maršal je takoj reagiral in zaklical: "Kaj 160 divizij? Spomladi jih bo popolnoma pripravljenih 240. To mi lahko verjamete". Torej v treh ali štirih mesecih bo nemška vojska, temeljito izurjena, najbolje oborožena in z nacističnim fanatizmom dosegla 240 divizij! Čemu in proti komu? Tedaj je vendarle na vidiku obračun z Rusijo?

25. marca 1941 je knez Pavel podpisal pakt prijateljstva med Jugoslavijo in Nemčijo s ciljem, da se Jugoslavija ohrani in reši pred nemškim napadom. Dva dni kasneje pa je v Beogradu prišlo do puča in popolnega razbitja Jugoslavije. Vauhnik piše o puču in njegovih posledicah: "Državni udar v Beogradu je bil zame najnesrečnejši dan v življenju, posebno še zaradi tega, ker sta to nesrečo povzročila dva moja tovariša iz vojske. Takoj je sledil Hitlerjev sklep, da se pred napadom na Rusijo razbije Jugoslavija in eno uro potem, ko je Hitler udaril po mizi in zaukazal hropeč od besnosti napad na Jugoslavijo, sem že tudi jaz bil po svojih zvezah o tem obveščen. Nekaj ur kasneje je bil v mojih rokah ves razpored nemških čet za napad na Jugoslavijo." Po treh različnih poteh je Vauhnik 2. aprila zgodaj zjutraj poslal v Beograd šifrirano sporočilo, da naj računajo z napadom 6. aprila.

"Kakšne so bile posledice nemškega napada na Jugoslavijo, ni treba opisati. Menda ni bilo v drugi svetovni vojni nikjer drugod na svetu prostora, kjer bi vladal tako strašen kaos in brezvladje, kakor na teritoriju razbite Jugoslavije. Namesto da bi Jugoslavija v poznejši fazi kot še ohranjena celota dala svoj tribut k pravični stvari borbe proti nacistični diktaturi, je bilo njeno prebivalstvo obsojeno na krvavo medsebojno obračunavanje, ker so si kar štiri diktature - nacistična, fašistična, ustaška in komunistična - izbrale Balkan za torišče svojih metod za iztrebljanje ljudstva, ki ni bilo naklonjeno niti eni od teh diktatur, temveč je bilo v ogromni večini za svobodo in demokracijo, kakor si jih predstavlja civilizirani zapad. Ni treba poudarjati, koliko je prebivalstvo trpelo tudi moralno, ker ni moglo za pravično stvar dati tega, kar bi rado storilo, če bi mu bila dana priložnost boriti se z ramo ob rami z zavezniškimi vojskami. Tako pa so padale žrtve za tuje cilje še v večjem obsegu, kakor če bi se bile normalne bitke vojaškega značaja."

Po kapitulaciji Jugoslavije so Vauhnika skupaj z ostalimi jugoslovanskimi diplomati najprej peljali v Beograd in zaprli v zaporih okrožnega sodišča, a kmalu prepeljali nazaj v Nemčijo v zapore gestapa v Berlinu. "Ko so se težka železna vrata za menoj zaprla, se me je resnično polaščal obup, kajti upravičeno sem mogel domnevati, da te celice živ ne bom zapustil. Kakšna ironija! Še pred tremi meseci sem bil v Göringovi palači nasproti zelo čaščen gost, obsipan z izrazi prijateljstva. Voditelji stranke in visoki častniki so občevali z menoj z vso vljudnostjo, mnogi so pogosto bili tudi moji gostje. Sedaj pa sem kot zločinec zaprt v najstrašnejši nacistični ječi brez nade, da še kdaj zagledam beli dan". Tu pa se je zmotil. Po štirih mesecih zasliševanj so ga izpustili.

BBZ

"Usoda mi je namenila, da sem s peščico sodelavcev mogel prispevati k pravični zavezniški stvari pod pogoji in v razmerah, ki niso bile primerne. Naši napor so bili žalibog zvezani z velikimi žrtvami - z večjimi, kakor pa če bi stali v strelskih jarkih."

Ko so Vauhnika izpustili iz gestapovskega zapora v Berlinu je najprej odšel v Zagreb, 21. novembra 1941 pa se je vrnil v Ljubljano, kjer je ustanovil obveščevalno družbo Berliner Börsen-Zeitung - BBZ (BBZ pa vsebuje tudi začetni črki Vauhnikovega imena v cirilici, Z pa pomeni družbeno najvažnejšo stojanko - Zagreb). "Pod tem imenom je potovalo nešteto načrtov, namer, dejanj in misli iz nacističnega rajha. Gotovo je imel Hitlerjev rajh še več takih nevidnih sovražnikov v zase-

OKROGLE OBLETNICE | VLADIMIR VAUHNİK (1896 - 1955)

deni Evropi, ki so imeli isti cilj - kakor termiti glodati kolosa, da se prejkoslej zruši.”

“Obveščevalna služba je neke vrste vojna strategija in mora, enako kot operacije na bojiščih, imeti svoje strateško vodstvo. Temu vodstvu, ki mora delati v najožjem sodelovanju s političnim in tehničnim vojnim vodstvom, so podrejeni operativni štabi za najrazličnejša področja, ki imajo svoje tehnične in taktične organe. Šele ti delajo na terenu s strokovnjaki, ki jih imenujemo špijone. Take vojne edinice obveščevalne službe so seveda tem uspešnejše, čim bolj so organizirane in čim učinkovitejša sredstva imajo; to so predvsem strokovnjaki, zveze in denar.”

“BBZ je prispevala k temu, da se je usoda Evrope rešila po namenih zaveznikov. Centrala BBZ se je smatrala za samostojno voj-

no grupacijo nevarnih obveščevalcev, katerih delo se je stekalo v najvišjem štabu. Ves material, ki se je tam zbiral, se je pregledal, prerešetal, ocenil in primerjal ter tako dal velikim strategom podlago za načrte in odločitve.”

BBZ je štela okoli 60 stalnih sodelavcev, od katerih jih je 14 izgubilo življenje. Poslali so čez 70 obsežnih poročil s podatki za vsa področja sovražnikovega delovanja, 1250 vprašanj in problemov je bilo rešenih, okoli 900 obvestil je bilo posvečenih čisto vojnim zadevam. 65% vseh vesti je bilo resničnih ali vsaj zelo verjetnih, samo 10% vesti niso imele podlage ali so bile podtaknjene

Leta 1944 so Nemci razkrinkali obveščevalno mrežo BBZ v Zagrebu in Ljubljani. Vauhnik se je aretaciji izognil in pobegnil v Švico.

“V obveščevalnem delovanju sem najmanj petkrat stal pred aretacijo, smrt je noč in dal bdela nad mojo glavo tri polna leta”

VAUHNİKOVO KNJIŽEVNO DELO

Vladimir Vauhnik je bil plodovit pisatelj, na žalost pa je večina njegovih del ostala v rokopisih.

Za jugoslovanske vojne ujetnike je napisal srbsko-hrvatsko-nemški slovar z gramatiko.

Za mariborsko strelsko družino je napisal knjigo na 300 straneh s slikami, pod psevdonimom Marko Strel.

Številni so njegovi vojaški članki in spisi ter razprave v bivših jugoslovanskih vojaških listih.

V Švici je napisal obširno delo “Zwischen Spionen, Helden und Verrätern” v katerem opisuje delovanje BBZ v Ljubljani.

Spisal je tridelni roman “Partizan Andrej” (806 strani), kjer predela medvojno dobo v Sloveniji.

O svojem delu v Berlinu je napisal knjigo “Tri leta s Hitlerjem” (Auf der Lauer nach Hitler’s Kriegsplanen), ki je v slovenskem prevodu izšla v Sloveniji v dveh delih: Pod krinko I: Na preži za Hitlerjevimi vojnimi načrti in Pod krinko II: med izdajalci, vohuni in vojaki.

Svobodna Slovenija je leta 1965 objavila Vauhnikovo knjigo spominov “Nevidna fronta”.

Vauhnik je napisal tudi več člankov za Svobodno Slovenijo in Zbornik Svobodne Slovenije.

Pripravil: **Jože Jan**

Viri: *Svobodna Slovenija*, *Koledar Svobodne Slovenije*, *V.Vauhnik “Nevidna fronta”*, *Družina*, *Obrazi slovenskih pokrajin*, *Časnik*, *Siol.net*.

Objavljeno v Svobodni Sloveniji *pred 40 leti*

SMISEL DOMOBRANSTVA

Dr. Milan Komar - Svobodna Slovenija, Leto XLIV - Št. 22-23 (13. 6. 1985)

“Dom hraniti, domobranci, naš je sveti vzor.” Tako poje ena izmed domobranskih pesmi in na tem verzu bo slonelo razmišljanje današnjega večera.

1. Dom.

Vsi vemo, kaj je dom. Hotel bi samo poudariti, da ne gre tukaj samo za zemljepisen, krajeven ali družbosloven pojem, ampak za nekaj veliko globljega, za nekaj bitnega, ontološkega, Stari grški krščanski dokument iz 5. stoletja takole nastavi vprašanje: “Bog utrjuje, kar je povezano, za medsebojno prijateljstvo in občestvo in kar je različno, da bo ostalo posamično, po svojem smislu in opredelbi in se ne bo zlilo ali pomešalo. In red stvari in njih potek dokončno in razločno rešuje, da dosežejo njim lastno dobro.” (Psevdodionizij, De divinis nominibus, 337.) Takih mest je v grški patristični literaturi veliko. Svet, kj je božje stvarstvo, ni zmeda, ni kaos, ampak je red, v katerem ima vsako bitje svoje lastno mesto in dosega svoje lastno dobro. Grški izraz za “lastno” je “idion”, pa tudi “oikeion” ; ta zadnji izraz prihaja od “oikos”, kar pomeni hišo ali dom, zato bi se smel prevesti ne samo “lastno”, ampak tudi “domače”. Prvi domicil vsakega bitja ni neki kraj, neko družbeno okolje, ampak njegovo lastno posamično bistvo, njegova svojstvena narava. Tam je vsako bitje najprej doma.

Edith Stein, Husserlova asistentka, Judinja po rodu, od mladih nog ateistka, poznejša konvertitka in karmeličanka, ena velikih žena sedanjega stoletja, umorjena v koncentracijskem taborišču v Auschwitzu, za katero je menda proces beatifikacije praktično že končan, pravi v svojem glavnem delu “Endliches und ewiges Sein” (str. 382) o angelski družbi sledeče:

“Kraljestvo nebeških duhov je nekaj popolnega, vsak član stoji na svojem pravem mestu in si ne želi nobenega drugega,

vsak je z vsem svojim lastnim bistvom zavarovan, se razvija brez ovir, je plodovit, se hrani iz pravira Ljubezni in se razdaja v njemu odkazanem območju.”

To kraljestvo je podoba idealne, popolne človeške družbe, kjer naj bi vsak član stal na svojem pravem mestu in ne bi silil nikamor drugam, bi bil zaščiten in zavarovan po svoji lastni, brez ovir razvijajoči se naravi — tako rekoč, toplo zavit vanjo (nemški izraz je “geborgen”) — in bi se razdajal v svojem območju.

Njeno lastno posamično bistvo je človeški osebi prvi in osnovni dom. Ljudje, ki se ljubijo in se s tem medsebojno utrjujejo v svojem, ustanavljajo družine in domove in tako prevajajo toploto in moč lastnega bistva v sožitje z drugimi. Družina, hiša, dom črpajo svojo milobo, toplino in silo iz neizčrpnih osebnostnih virov. V podaljšavi tega izžarevanja vznikne tudi domovina.

2. V tej perspektivi je treba gledati tudi vprašanje svobode. Slovenska beseda, ki je tudi splošna slovanska beseda, “svoboda”, to lepo ponazori. Korenina “svo” pomeni svoje, lastno, korenina “bod” pa gospodstvo in jo imamo v izrazu “gospod”, v grški besedi “des-pot-es” in v latinski “pot-entia”. Svoboden je človek, ki je sam svoj gospod, kar ne pomeni samo neodvisnost od drugih, ampak predvsem biti gospod na svojem, na lastnem. Dom, domovina sta neločljivo povezana s svojim, z lastnim. Odpad od domovine in nezvestoba do lastnega rodu se navadno začneta zelo globoko: človek noče biti, kar v bistvu je, se ne sprejme. Ravno tam pa se začne tudi notranja nesvoboda, oviranje nenehne notranjega razmaha, ki ga onemogočajo predvsem notranje zapreke. Suženj, ki živi v skladju s samim seboj, je lahko veliko bolj svoboden, je učil filozof Seneka, kot gospodar, ki je v svojem srcu razdvojen in oviran.

Osebnopremoženje ali lastnina je gospodarska opora in kritje, da se lastno življenje lahko uveljavi v življenju. Marksistično nasprotovanje osebnioziroma zasebni lastnini izvira iz marksističnega nerazumevanja osebnega ali zasebnega življenja, o čemer se vsakdo lahko prepriča, če pazljivo prečita Marxove mladostne filozofske-ekonomske rokopise.

Tako bomo lahko razumeli tiste lepe Tavčarjeve besede, ko govori v “Cvetju v jeseni” o kmetu kot kralju:

“Kmet je kralj, če ima dobro in čedno napravo, če ima primerno zemljo, da jemlje iz nje življenje in davek, če nima dolgov, pač pa polne hleve, in če ima kopico zdravih in pokornih otrok, je kmet kralj, neodvisen od vsega sveta.”

Ne samo kmet, vsakdo, ki se je ustalil v svojem, ki ima zadosti za življenje in druge potrebe, ki ima urejen dom, ki biva v miru s samim seboj in z Bogom, je kakorkralj.

In če denemo namesto besede “kralj”, besedo “svobodnjak”, bi lahko rekli, da je zdrava tista družba, ki pomaga, da vsakdo zasede svoje mesto, da postane gospod na svojem, svobodno bitje, z absolutno vrednostjo, odsev Absolutnega bitja z veliko začetnico, to je osebnega Boga.

3. Biti na svojem, imeti dom, je zato bistvena dobrina človekova, brez katere je človek notranje razdejan in opustošen, žrtev ene največjih krivic, ki ga morejo zadeti. Kot pravi Simon Jenko (“Trojno gorje”):

“Gorje, kdor nima doma, kdor ni sam svoj gospod, naj križem svet preroma, saj tujec je povsod.”

Kdor je ukoreninjen v svojem, zadovoljen v svojem, ne sili v tuje, ampak pušča, da tudi drugi okrog njega živijo na svojem. To je prelep program družbenega, pa tudi mednarodnega sožitja. Ni družbe brez zasedranosti v svojem.

France Prešeren je to misel izrazil v “Zdravici” :

“Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat’ dan, da koder sonce hodi, prepir bo iz sveta pregnan, da rojak prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak.”

4. Vsako ustvarjeno bitje odseva v mejah svojega bistva neskončno Stvarnikovo popolnost. Zato je izpopolnjevanje kakršnegakoli ustvarjenega bitja že bližanje Bogu, neka povečana sličnost Stvarniku. “Perfectio uniuscuiusque est similitudo Dei,” uči Tomaž Akvinski (Prim. I, 13, 2 c). Vsako bitje pa se more izpopolnjevati le v linije lastne narave, v mejah svojega bistva, iz svojega in na svojem. Drevo raste iz lastnih korenin, človek razvija svoje, ne tuje talente, udeležujejoč lastne naravne zmožnosti. Resnični razvoj ni nekaj anarhičnega, nekaj eksplozivnega, ampak je tesno podrejen naravnemu redu.

Ker je človek podoba božja, “imago Dei”, je še posebej poklican k popolnosti. Najlepšo razlago teze, da je človek podoba božja, pravi Edith Stein, jo najdemo v evangelijskih besedah: “Bodite popolni, kot je popoln vaš nebeški Oče.” Podoba božja ni samo beseda ugotovitve, da smo, kar smo, ampak je tudi program, silna dinamična zahteva, ki nam kaže pot navzgor. (Die Frau, 135)

Kdor hoče biti Bogu podoben, mora biti zares sebi podoben in kdor hoče biti res sebi podoben, mora biti Bogu podoben. To je kratko in jedrnato izrazil v 12. stoletju sv. Bernard (Govori o Visoki pesmi, 82, 5 in 8) :

Deo simili, sibi simili, Deo dissimilis, sibi dissimilis, (Kdor je podoben Bogu, je sebi podoben; kdor ni Bogu podoben, ni sebi podoben.)

OBJAVLJENO V SVOBODNI SLOVENIJI PRED 40 LETI - SMISEL DOMOBRANSTVA

Velja pa tudi:

Sibi dissimilis, Deo dissimilis,
sibi similis, Deo similis.
(Kdor ni podoben sebi, ni Bogu podoben,
kdor je sebi podoben, je Bogu podoben.)

Edith Stein pravi enako:

“Kdor ni prišel do samega sebe,
ta ne bo našel Boga
in ne bo prišel do večnega življenja.”

Ali točneje rečeno:

“Kdor ne najde Boga,
ta ne bo našel samega sebe
in ne bo prišel do vira večnega življenja,
ki čaka nanj v njegovi najgloblji notranjosti.“
(Endliches und ewiges Sein, 465)

V tej smeri moramo razumeti Župančičev pretresljiv krik: “Da mi je priti do svoje podobel!” (“Podoba” v zbirki “V zarje Vidove”). Učitelji duhovnega življenja vseh časov so podčrtavali vzporednost spoznanja samega sebe in spoznanja Boga. Zatirati moramo maske, lažne podobe, nereda in napake, ne pa podobe božje, ki je v nas in tvori naše čisto, osebno, neponovljivo bistvo.

5. Ustvarjena bitja nosijo zato sama v sebi ideal, ker so bila ustvarjena po. božji ustvarjalni zamisli ali ideji, katere pečat je prav njihovo bistvo. Tomaž uči, da je bistvo stvari nekaj pečat božje zamisli v stvareh (quaedam sigillatio scientiae divinae in rebus, De veritate 2, 1, ad 6).

Krščanski realizem si ne postavlja umetnih ideatov, tvorb zgolj človeške fantazije in ambicije, ampak razbira v stvareh samih njihovo skrito idealnost, ki jo je treba razviti. Razviti svoje bistvo, tudi na višini narodnega življenja, je zato zares svet ideal, svet vzor.

6. V razvoj pa spada tudi borba. Na prvem mestu borba za razvoj, za popolnost, za razmah, in na drugem borba proti oviram, nevarnostim in nasprotovanju.

Misel na svoje, na lastno, na domače, na dom, na domovino, nam priključita takorekoč sama po sebi misel na njeno ohranitev, zaščito in obrambo. Živimo sicer v redu božjega stvarstva, v svetu božjega in naravnega reda, ki pa je bil ranjen in zmaličen po grehu, zato se razvijanje svojega ne more vršiti vedno v miru in brez ovir, temveč zahteva napore in borbe.

To je filozofsko, metafizično ozadje verza domobranske pesmi: “Dom braniti, domobranci, naš je sveti vzor!”

Ni treba, da so nam ti pojmi in te stvarnosti, o katerih smo razmišljali, vedno zavestno pred očmi, kajti tako so zapisani v naravo samo, da jih človek nekako instinktivno čuti, ker so del zdravega čuta. Kadar jim preti nevarnost, zdrav človek spontano reagira in prava smer akcije je navadno instinktivno zaslutena, predno je bila zavedno jasno umsko določena.

7. Vse pa, kar je bilo rečeno do sedaj, velja samo v okviru realistične, krščanske filozofije, za katero je posamično bitje nekaj konsistentnega, ki ima svoj smisel in svojo

vrednoto, in če gre za duhovno posamično bitje, kot je človeška oseba, je tu konsistenca še posebej važna in ima absolutno vrednost. Človek je mali “absolutum”, podoba neskončnega Absoluta, vsepresežnega osebnega Boga.

Filozofija pa, ki tega ne priznava, ki enači Boga s svetom in svet z Bogom, ne more dopustiti niti osebnega, presežnega Boga, niti avtonomne človeške osebe, ki je njegova podoba.

Nemška klasična filozofija, ki dominira skoraj dvesto let zapadno kulturo, zlasti pa njen najvažnejši predstavnik Georg Friedrich Wilhelm Hegel, predstavljajo tako filozofijo. Marksizem je v bistvu hegelizem. če bi imeli na razpolago nekako magično protihegeljansko žvepleno kislino in bi z njo polili marksizem, bi od njega bore malo ostalo.

Vsi prej obravnavani pojmi: posamično bitje, lastno bistvo, svoj položaj, razvoj iz lastnega in na lastnem, izpopolnjevanje, dom, domačnost, lastnina, domovina, obramba svojega in podobno so Heglovi filozofiji popolnoma tuji.

Posamično bitje je za Hegla le bežen pojav celote, kot val na površini oceana, ki vznikne iz vodne mase in ga vodna masa takoj nato spet povzame vase. Nima svojega bistva, svoje konsistence: njegovo bistvo je celota. Zato se človek ne sme upirati poteku sveta (Weltlauf), to je zgodovini, ne sme se ustavljati nasprotovanjem in skušati biti on sam, nadajati si neko trdno osebnost in misliti, da je nekaka mala zaokrožena celota. To je za Hegla nesmisel in nemorala: treba je plavati s tokom, naj gre, kamor hoče.

8. Ravno tako ne sme človek obtičati v svojem okolju, v družini, v domu, v toplem območju srečnih vezi. To bi pomenilo ustavljati se luči razuma, ostajati v neki skoraj živalski lagodnosti in omejenosti: “Zakon družine, pravi Hegel v svojem težkem, zavitem jeziku, v “Fenomenologiji duha” (španska izdaja str. 269), je bistvo, ki je v sebi, notranje bistvo, ki ne sloni na luči zavesti, ampak ostaja notranje čustvo in kot nekaj božanskega, izločenega iz realnosti.”

“Zato, človeški zakon v svojem vesoljnem konkretnem bivanju, skupnost, moškost v svojem splošnem delovanju, vlada v svojem realnem postopanju, je, (ist), se giblje (bewegt), se drži (erhält) s tem, da žre vase (in sich aufzehrt) posamičnost hišnih bogov ali posamično neodvisnost družin, ki jim gospoduje ženski duh, da jih razpusti v svoji nepretrgani fluidifikaciji.” (Fenomenologija, 281)

Če danes ta prireditve ne bi bila slovesna počastitev padlih domobrancev in če bi bile okoliščine in čas za to primerni, bi ne bilo napak postaviti na oder tablo, napisati s kredo omenjeni Heglov odstavek in ga podrobno razčleniti, da bi tako umeli tisto skrito jedro zmotne, nečloveške filozofije, katere siloviti vpliv je oblikoval zadnji dve stoletji.

Družba žre posamičnost, jo uničuje, jo razblinja, Luč je v splošnosti; posamičnost, domačnost je tema; moškost vodi

v nedoločeno prostranost, ženski duh pa reakcionarno tišči nazaj v posamičnost in v omejeno določenost.

9. Točno tu, v tej točki se rodi komunizem, ki ni gibanje za socialno pravičnost, ampak socialno-politični izraz filozofije generičnega bitja (Gattungswesen), katerega bežni izraz je posameznik. Kdor tega ni videl, bo od komunizma poznal le tenko površino. S tem pa nočemo trditi, da so vsi komunisti to vedeli, da se tega jasno zavedajo in da so to stališče z jasno zavestjo sprejeli. Človek je večkrat širši in globlji kot njegova ideologija. Drugič spet je ideologija zgolj površno, pragmatistično privzeta. Ne manjkajo tudi med nosilci zmot ljudje izrazite dobre vere. A to nič ne izpremeni dejstva, da je prav to skrito miselno jedro tista ideološka dinamična vzmet, tista temna mistika, ki je dala silo in smer ne le marksizmu ampak tudi mnogim drugim socialno-političnim tokom sodobnosti. Npr. fašizmu, nacizmu in raznim zapadnim idejno bolj zastrtim pojmovanjem demokracije in ekonomije.

Še en citat iz Hegla (Fenomenologija, španska izdaja str. 267), da bo stvar še bolj jasna: “Da se posamezniki ne ukoreninijo in utrdijo v svoji izolaciji in s tem povzročijo, da se celota razkroji in duh razblini, jih mora vlada vsako toliko časa stresti v njihovi notranjosti z vojnami in tako zlomiti in zмести njihov ustaljeni red in pravico do neodvisnosti, in jim tako dati čutiti s to muko, njim posameznikom, da ko tiščijo v svoje, se izločajo iz celote in težijo v zasebno bivanje in osebno varnost, da je njihov gospod in gospodar smrt.”

“Neskončna moč negativnosti”, pravi Hegel.

“Die Kunst des Sterbens, umetnost umiranja” je definiral Heglovo filozofijo dunajski katoliški zgodovinar Friedrich Heer (Hegel, Fischer Verlag 33).

10. Razlaga vsega tega je le ena: Če je človek res imago Dei, podoba božja, je zavračanje transcendentnega, presežnega, osebnega Boga, tudi zavračanje njegove podobe. Neizprosna logika ateizma. Kjer ni prostora za osebnega Boga, ni prostora za osebnega človeka.

11. Ta bežnost ne zadeva samo človeka-posameznika, ampak tudi družbe, države in narode. Vesoljni duh se izraža v vodilnih narodih, pravi Hegel v “Enciklopediji” § 550, ki v določenih dobah vodijo zgodovino, a ko so opravili svoj posel, jih zavrže in pahne v razpad in pozabo. Zgodovina, ki je beg (Weltlauf) se sproti osvobaja svojih prejšnjih tvorb.

12. V Heglovem zajemu tudi ni mogoče govoriti o pravičnosti. Pravičnost je krepost, ki daje vsakemu svoje. Kjer ni svojega, ki je pred vsakim človeškim delovanjem, pred vsakim družbenim ukrepom, ni mogoče govoriti o pravičnosti. Pravičnost predpostavlja dani, od človeka neodvisni naravni red. Zato je tudi v marksizmu, ki je simplificirana socialno-politična aplikacija Heglove filozofije, pravičnost tuje telo, ki ga sicer taktika in propaganda izrabljata, a pojmovno nima nobene podlage niti smisla.

13. Vse to je mladina, na kateri je potem

slonela teža domobranstva, nagonsko čutila; čutila je v komunističnem osvobodilnem gibanju nekaj lažnega, neiskrenega, nekaj popolnoma neslovenskega. Bilo je sicer med nami — ne bom rekel veliko globokega filozofskega znanja — a bilo je obilo načelne jasnosti, a zdi se mi, da sta bila naravno spontano nezaupaje in odpor še veliko močnejša.

Spominjam se razgovora s pokojnim šturskim župnikom msgr. Gregorcem, ki sva ga imela na ajdovskem mostu ob četku domobranstva. Rekel mi je, da ko je prvič slišal o partizanih, se mu je že samo ime uprlo, tako neslovensko, internacionalno, mehanično je zvenelo.

Danes je vsem jasno, da marksizmu ni šlo za slovenstvo. Njegova brezbriznost spričo biološkega propadanja našega naroda zaradi nazadovanja rojstev in oslabetev družin in njegov pritisk v smislu političnega in kulturnega centralizma in unitarizma to neizpodbitno dokazujeta.

14. Boj med domobranstvom in partizanstvom je bil spopad dveh nespravljivih svetovnih nazorov, dveh načinov mišljenja, dveh globokih mistik, ki se absolutno izključujeta. Sprava je možna med ljudmi, med osebami, nikdar med idejami. Medtem ko naš svetovni nazor нареkuje izločiti iz naših src vse sovraštvo, ves gnev, kajti tudi nasprotnik je podoba božja in zato vreden spoštovanja in ljubezni, nam isti svetovni nazor нареkuje ne popuščati zmotnim idejam, ampak ohraniti za vsako ceno miselno jasnost in trdnost načel.

15. Večkrat je bilo slišati s strani kritikov domobranskega odpora, da je šel ta odpor proti zgodovini. Tudi kak zmešani ljubljanski teolog je tako govoril. Tako mišljenje je že hegeljansko. Za Hegla ne eksistira nič izven poteka sveta, ki je zgodovina. Kar se je zgodilo, je brez priziva, brez apelacije. Kar se je zgodilo, je definitivno. Zato je zanj vesoljna zgodovina, vesoljna sodba. „Weltgeschichte ist Weltgericht“.

Zgodovina pa ni za nas, ki Hegla ne priznamo, nobeno brezosebno božanstvo, ki mu je treba parirati, ampak je rezultat osebnih delovanj; najprej Boga in njegove Previdnosti, nato angelskih zborov, ki mu služijo v vladanju sveta, demonskih sil, ki se mu upirajo, in človeških volj, ki sodelujejo z enimi ali z drugimi, v kolikor so obrnjene v dobro ali v zlo. Zato je zgodovina skrivnostna in ji na tem svetu nihče ne vidi do dna. Hegel in za njim marksisti so pa tudi racionalisti: zanje človeški razum prodre v ves smisel zgodovine, ker ta, po njihovem zajemu, nima globine, ker je le potek dogodkov, razvijanje svetnega duha, brez transcendentnih korenin.

Poslušati je treba resnico, ne zgodovinski potek, ki je lahko globoko zmoten, zmeden in nepravilen. Poslušati je treba glas narave, naravnega reda, ki je izraz božjega ustvarjalnega uma, božjega Smisla.

Iz tega Smisla črpa smiselnost tudi naša domobranska borba. Zato smo branili svoj dom, zato je bila ta obramba naš sveti vzor.

“Dom braniti, domobranci, naš je sveti vzor!”

KOLEDAR

17. aprila

Veliki četrtek - sv. maša v Slovenski cerkvi Marije Pomagaj in nato molitvena ura

18. aprila

Veliki petek - obred v Slovenski cerkvi Marije Pomagaj

19. aprila

Velika sobota - velikonočna vigilija v Slovenski cerkvi Marije Pomagaj

20. aprila

Velika nedelja

27. aprila

Misijonska tombola v Našem domu San Justo

27. aprila

Občni zbor v Slovenskem domu Carapachay

1. maja

Športni dan v Slovenski vasi

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

ZNANOST

Slovenija je dobila nov praznik: “Dan znanosti”. Poslanke in poslanci so soglasno sprejeli predlog, s katerim se 10. november določa kot nov državni praznik, ki pa ne bo dela prost dan.

Pobudo za razglasitev novega državnega praznika je dala slovenska znanstvena skupnost: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Rektorska konferenca Republike Slovenije, Koordinacija samostojnih raziskovalnih inštitutov Slovenije, Inženirska akademija Slovenije in Slovenska medicinska akademija.

Namen praznika znanosti je: povečati prepoznavnost znanosti, znanost še bolj približati slovenski javnosti in krepiti znanje kot eno temeljnih vrednot slovenske družbe.

Dan znanosti se bo praznoval 10. novembra, saj je ta dan leta 1819 umrl slovenski razsvetljenec, gospodarstvenik, pisatelj in mecen Žiga Zois. Na 10. november pa je določen tudi Unescov svetovni dan znanosti za

mir in razvoj.

Kar nekar pregovorov in citatov govori o znanosti:

- Znanost je mati resnice. (španski pregovor)
- Znanost brez vere je hroma, vera brez znanosti je slepa. (Albert Einstein, nemški fizik in matematik)
- Znanost ne pozna meja. (francoski pregovor)
- Človeku bi smela vladati le znanost in vest. (Victor Hugo, francoski pisatelj, pesnik, dramatik, akademik in državnik)
- Znanost in ljubezen potrebujeta strast. (ruski pregovor)
- Zgodovina znanosti je znanost sama. (Johann Wolfgang von Goethe, nemški pisatelj, pesnik, dramatik, politik, znanstvenik in filozof)

- Brez napora ni znanosti. (latinski pregovor)
- Znanost je sestavljena iz napak, ki pa so koraki k resnici. (Jules Verne, francoski pisatelj, pesnik in dramatik)
- Končni namen znanosti je resnica, končni namen umetnosti je užitek. (kitajski pregovor)
- Človeška znanost se bolj ukvarja z uničevanjem napak kot z odkrivanjem resnic. (Sokrat, starogrški filozof)
- Znanost je ena muka, odločitev pa je tristo muk. (srbski pregovor)
- Znanost ima grenke korenine, a zelo sladke sadove. (Aristotel, starogrški filozof)

Izbral: Jože Jan

VELIKI ČETRTEK, 17. april:

- ob 20.00 – sv. maša in prenos Najsvetejšega, nato češčenje;
sv. maša za žive in rajne slovenske duhovnike; nabirka za dobrodelne namene.

VELIKI PETEK, 18. april:

- ob 19.00 - obredi velikega petka (križev pot, branje beril in trpljenja našega Gospoda Jezusa Kristusa, slovesne prošnje, češčenje križa in obhajilo); nabirka za sveto deželo.

VELIKA SOBOTA, 19. april:

- ob 20.00 – blagoslov ognja, nato sveta maša;
sv. maša za žive in rajne Slovence v Argentini; nabirka za cerkev Marije Pomagaj

VELIKA NOČ, 20. april:

sv. maše po krajih.

Spovedovanje:

eno uro pred obredi.

Obhajanje velikonočnih praznikov v cerkvi Marije Pomagaj, Ramón L. Falcón 4158 – CABA

»Podpirajmo misijone, spreminjajmo življenja«

71. MISIJONSKA TOMBOLA

V NAŠEM DOMU SAN JUSTO

NEDELJA, 27. APRIL, OB 15. URI.

Dobitke in darove sprejemajo:

Marjana Opeka - Tel. 15 3046 3006

Ani Guzelj - Tel. 15 3338 9553

Lučka Oblak - Tel. 15 6660 9945

Pole in kartončki za tombolo so naprodaj po domovih.

NAŠ DOM SAN JUSTO

Hipólito Yrigoyen 2756, San Justo, Buenos Aires

POGOVOR Z REŽISERJEM ŠKOFJELOŠKEGA PASIJONA 2026

MARCELOM BRULO

v reviji Pasijonski doneski, ki jo izdaja Muzejsko društvo Škofja Loka.

Povezava

CONVOCATORIA

De conformidad con lo dispuesto por los Art. 13, 14, 15, 16, 17 y 23 de los Estatutos, se convoca a los Señores Socios a la ASAMBLEA GENERAL ORDINARIA para el día 27 de ABRIL de 2025, a las 08:00 horas en Primera Convocatoria y a las 09:00 horas en Segunda Convocatoria, en el local social sito en la calle Dra. Cecilia Grierson 3867 de CARAPACHAY, Partido de Vicente López, Provincia de Buenos Aires, para considerar el siguiente:

ORDEN DEL DÍA

1) Designación de dos socios para firmar el Acta (Art. 12).

2) Lectura, consideración y aprobación de la Memoria, Balance General, Inventario, Cuenta de Ganancias y Pérdidas e Informe de la Comisión Revisora de Cuentas correspondiente al Ejercicio Económico Nro. 47 cerrado el 31/03/2023.

3) Lectura, consideración y aprobación de la Memoria, Balance General, Inventario, Cuenta de Ganancias y Pérdidas e Informe de la Comisión Revisora de Cuentas correspondiente al Ejercicio Económico Nro. 48 cerrado el 31/03/2024 (Art. 13 y 23).

4) Lectura del Informe del Economo (Art. 28).

5) Lectura del Informe y Memoria del Encargado Cultural (Art. 29).

6) Elección y designación de los miembros que integran la Comisión Directiva y la Comisión Revisora de Cuentas, conforme a lo estipulado en el Art. 13, 14, 18, 19 y 20 de los Estatutos. Por dos años: 1 Presidente, 1 Vicepresidente, 1 Secretario, 1 Tesorero, 1 Economo, 1 Encargado Cultural, 2 Vocales Titulares y 2 Vocales Suplentes. Por dos años: 3 Miembros Titulares y 1 Suplente, respectivamente.

7) Consideración de la Cuota Social (Art. 3).

VABILO

URADA VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Glasbena čestitka Sloveniji 2025 - zapojte z Ansambлом Saša Avsenika

Podrobnosti najdete tukaj

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA

URAD VLADE ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

SL*AR

CÁMARA DE COMERCIO ESLOVENO ARGENTINA

BAJDA s.r.l.

SVOBODNA SLOVENIJA | Glasilo Slovencev v Argentini

Urednika:

Ustanovitelj Miloš Stare

Mariana Poznič, Jože Jan

Lastnik društvo Zedinjena Slovenija

Oblikovanje:

Predsednik Jure Komar

Leila Erjavec, Sofi Komar

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LI BRE

Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires - Argentina

email svobodna.ba@gmail.com

www.svobodnaslovenija.com.ar

Podpisani članki lahko ne izražajo mnenja in uredniške usmeritve Svobodne Slovenije.